

ЧЕРНИШ В. В.,
аспірант кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права
та кримінології
(Академія Державної пенітенціарної
служби)

УДК 343.85

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-3-2-34>

СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОВЖИВАННЮ ПОВНОВАЖЕННЯМИ ОСОБАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ

У статті узагальнено стан наукових вітчизняних та зарубіжних досліджень кримінологічної характеристики та запобігання зловживанню повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Наведено результати аналітичного огляду публікацій, що сформували наукову базу для визначення кримінологічних засад запобігання таким зловживанням. Окресливши коло досліджених вченими явищ, пов'язаних із корупційною злочинністю, автор виокремлює сферу суспільних відносин, що пов'язані зі зловживаннями особами, які надають публічні послуги, що потребує ґрунтовного кримінологічного дослідження.

Ключові слова: стан наукової розробки, кримінологічна характеристика, запобігання, зловживання повноваженнями, публічні послуги.

В статье обобщено состояние научных отечественных и зарубежных исследований криминологической характеристики и предупреждения злоупотребления полномочиями лицами, которые оказывают публичные услуги. Приведены результаты аналитического обзора публикаций, которые сформировали научную базу для определения криминологических основ предупреждения таких злоупотреблений. Очертив круг исследованных учеными явлений, связанных с коррупционной преступностью, автор выделил сферу общественных отношений, связанных со злоупотреблением лицами, оказывающими публичные услуги, что требует основательного криминологического исследования.

Ключевые слова: состояние научной разработки, криминологическая характеристика, предупреждение, злоупотребление полномочиями, публичные услуги.

The article summarizes the state of domestic and foreign scientific researches of criminological characteristics and prevention of the abuse of power by public officials. There have been provided the results of the analytical review of publications that created the scientific foundation for the determination of the criminological abuse-preventing principles. Having outlined the circle of researched phenomena associated with corruption, the author determined the sphere of public relations related to the abuse of power by public officials requiring a substantive criminological study.

Key words: state of scientific development, criminological characteristics, prevention, abuse of power, public services.

Вступ. 18 жовтня 2006 р. Україна ратифікувала Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції, приєднавшись до міжнародного співтовариства в дієвій боротьбі з корупцією та отримавши міжнародну підтримку в цьому питанні [1]. Водночас наявна в країні динаміка соціально-економічних процесів, стрімкий розвиток відносин власності в умовах утвердження та переорієнтування на ринкову економіку створили передумови для зростання ролі правоохоронних інституцій у середині держави з питань запобігання зловживанням у сфері службової діяльності та діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Проте, як свідчить практика, запобігання будь-яким злочинним проявам залежить від вивчення соціальних процесів та явищ, що зумовлюють їх виникнення. Адже задля напрацювання дієвих механізмів запобігання злочинам необхідне ґрунтовне наукове дослідження детермінантів таких соціально небезпечних діянь.

Будь-яке наукове дослідження потребує узагальнення вже наявних теоретичних концепцій, з'ясування наявних методологічних засад пізнання явищ об'єктивної дійсності. Лише проаналізувавши стан наукової розробки досліджень у певній галузі знань, можна зробити висновок про те, які аспекти досліджуваних явищ досить добре вивчені, а які потребують прискіпливої уваги вчених.

На різних етапах розвитку галузевого законодавства проблеми кримінально-правової, кримінологічної характеристик та запобігання злочинам у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, вивчали такі вітчизняні й зарубіжні вчені: М.М. Яциніна, О.С. Володавська, Ю.І. Шиндель, Д.О. Сисоєв, М.В. Рябенко, Р.Ш. Бабанли, О.М. Оніщук, Р.О. Ніколенко, О.В. Вознесенська, Є.О. Легеза, Н.М. Мариняк, С.І. Чаусовська, М.В. Саламатова, І.М. Залялова, І.В. Маслій, Д.Ю. Кондратов, І.Є. Мезенцева та ін.

Серед самостійних монографічних досліджень із питань кримінально-правової характеристики зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, варто зазначити кандидатські дисертації Ю.І. Шиндель «Кримінально-правова характеристика зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги» (2014 р.) [2, с. 19] та Д.О. Сисоєва «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми: кримінально-правова характеристика» (2016 р.) [3, с. 268].

Однак, незважаючи на велике значення з наукової та практичної точок зору напрацювань вітчизняних та зарубіжних вчених із питання дослідження зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, нині відсутнє наукове дослідження кримінологічної характеристики цього злочину.

Постановка завдання. Метою статті є системний аналіз сучасного стану наукової розробки вітчизняних та зарубіжних досліджень кримінологічної характеристики та запобігання зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, пошук нових концепцій, що потребують дослідження та з'ясування для визначення шляхів запобігання такому зловживанню.

Результати дослідження. Проведений нами науковий аналіз засвідчив, що вітчизняними вченими-правознавцями приділяється мало уваги питанням кримінологічної характеристики, напрацюванню шляхів запобігання зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.

З одного боку, в полі наукового дискурсу перебуває кримінально-правова характеристика корупційної злочинності загалом або ж щодо окремого злочину, визначеного ст. 365² КК України, з іншого – порушуються питання кримінологічної характеристики злочинності у сфері службової діяльності та діяльності у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, формуючи кримінологічний портрет сучасного корупціонера.

Так, М.М. Яциніна досліджує родовий об'єкт злочинів у цій сфері та вважає, що потреба в науковому визначенні цього обов'язкового елементу складів злочинів, передбачених розділом XVII КК України, зумовлена суперечливістю концепцій об'єкта злочину в кримінально-правовій науковій доктрині та заідеологізованістю досліджень із цього питання,

що не відповідає потребам сьогодення та практики. З огляду на фундаментальні дослідження П.П. Андрушка, О.М. Трайніна, М.І. Загороднікова, В.М. Кудрявцева, Г.А. Крігера, А.А. Піонтковського, Г.П. Новоселова, П.С. Матишевського, Т.І. Слущької найбільш усталеною, на її думку, концепцією є підхід «об'єкт злочину – суспільні відносини» [4, с. 184–191].

О.С. Володавська звертає увагу на актуальність досліджень кваліфікуючих ознак зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Ґрунтуючись на наукових працях П.П. Андрушка, О.Ф. Бантишева, Ю.В. Бауліна, Ю.В. Гродецького, О.О. Дудорова, О.О. Житного, О.М. Литвинова, В.І. Тютюгіна, Є.О. Письменського, Є.Л. Стрельцова, М.І. Хавронюка, В.Г. Хащева, Ф.В. Шиманського, О.М. Юрченка та інших, О.В. Володавська вважає, що визначення у чинній редакції ст. 365² КК України потерпілого – недієздатної особи та особи похилого віку як кваліфікуючих ознак не відповідає меті вітчизняного кримінального законодавства щодо обтяження кримінальної відповідальності. Натомість вона наводить переконливі доводи щодо доцільності визначення потерпілої особи – особи, яка перебуває в безпорадному стані. Адже на практиці далеко не завжди потерпілого, з огляду на його віковий, психологічний, інтелектуальний, соціально-демографічний стан як кримінологічні аспекти віктимної поведінки останнього за рішенням суду визнано недієздатним чи обмежено дієздатним [5, с. 135–138].

Ю.І. Шиндель дослідила всі елементи та надала кримінально-правову характеристику складу злочину, передбаченого ст. 365² КК України. Серед питань, що досліджувалися вченою, значну увагу присвячено суспільно небезпечним наслідкам зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, та висловлено наукову теорію про те, що наслідки як обов'язковий елемент об'єктивної сторони складу злочину та їхня тяжкість є основними критеріями криміналізації діяння. Диференціювавши наслідки злочинного посягання, по-перше, як негативний, соціально-шкідливий результат злочинної поведінки, по-друге, як суспільно небезпечний наслідок, що зафіксований диспозицією норми закону про кримінальну відповідальність, вчена окреслила соціальні аспекти таких наслідків, що є визначальним фактором у криміналізації (декриміналізації) зловживання повноваженнями суб'єктами цього злочину [6, с. 126–130].

У своїх наукових дослідженнях Ю.І. Шиндель надає кримінально-правову характеристику дій окремих суб'єктів у складі злочину, передбаченого ст. 365² КК України. Так, характеризуючи зловживання повноваженнями нотаріусом, вона детально аналізує повноваження та коло його функціональних обов'язків, а також особливості процедури здійснення контролю за нотаріальною діяльністю, встановлених законодавством обмежень у сфері надання публічних послуг. Зокрема, проведено дослідження проблем кваліфікації зловживання повноваженнями під час вчинення широкого обсягу нотаріальних дій. Висновок – визначальним для кваліфікації суспільно небезпечного діяння за ст. 365² КК України є не посада, яку обіймає винна особа, а коло повноважень та сфера їх реалізації [7, с. 385–392].

Стосовно питання про об'єкт вищевказаного злочину Ю.І. Шиндель вважає, що є багато спільних рис у визначенні дефініцій, понять об'єкта злочину, пов'язаного зі зловживанням повноваженнями в дореволюційному, радянському і сучасному українському кримінальному праві. Піддаючи критичному аналізу погляди представників дореволюційної юридичної науки (О.Ф. Костяковського, М.Ф. Сергєєвського, М.С. Таганцева, В.М. Хвостова та інших), Ю. І. Шиндель доходить висновку про надання лише формального визначення згаданими вченими такому елементу, проте погоджується, що визначальним є порядок суспільних відносин, на який здійснюється злочинне посягання. Зважаючи на наявність у зловживанні повноваженнями особами, що надають публічні послуги елементів суспільних відносин, що знаходяться поза межами родового об'єкта злочинів у сфері службової діяльності, Ю. І. Шиндель надає наукове обґрунтування включення злочину, передбаченого ст. 365² КК України, саме до службових злочинів [8, с. 456–460].

Д.О. Сисоєв, спираючись на концепції, розроблені такими вченими, як П.П. Андрушко, Л.П. Брич, О.О. Дудоров, К.П. Задоя, Г.М. Зеленова, М.І. Мельника, В.І. Тютюгіна, М.І. Хав-

ронюка та ін., проаналізував досвід країн СНД та інших країн (Російської Федерації, Азербайджану, Таджикистану, Узбекистану, Киргизстану, Вірменії, Болгарії, Естонії, Грузії, Латвії, Молдови, Польщі, Швеції, Тайланду, Франції) у визначенні кримінальної відповідальності за зловживання повноваженнями, передусім, у сфері економіки серед суб'єктів як комерційної, так і некомерційної (наприклад державні установи) діяльності, що вчинені їх посадовими особами. Однак поза увагою вченого лишилося питання зловживань суб'єктами, які надають саме публічні послуги, натомість здійснено дослідження зловживання особами, які виконують державно-владні функції [9, с. 132–140].

Окремими вченими було приділено значну увагу дослідженню кримінально-правової характеристики зловживання повноваженнями таких суб'єктів, як аудитор, у складі злочину передбаченого ст. 365² КК України.

Так, М.В. Рябенко, ґрунтуючись на дослідженнях В.О. Навроцького, М.І. Хавронюка, проаналізував часові проміжки, в межах яких аудитором може бути вчинено цей злочин, коло обов'язків такого суб'єкта, що можуть бути порушені [10, с. 307–310]. Разом із тим Р.Ш. Бабанли, О.М. Оніщук надали характеристику суб'єктивних ознак злочинних дій нотаріуса як спеціального суб'єкта злочину у складі ст. 365² КК України [11, с. 118–127].

Інші вчені, наприклад, Р.О. Ніколенко, навпаки, наводять теоретичні аспекти декриміналізації зловживань в окремих сферах професійної діяльності та висловлюють пропозиції щодо зміни диспозиції ст. 365² КК України. Так, з огляду на потребу сьогодення в криміналізації досить широкого кола діянь, що вчиняються не лише визначеними диспозицією згаданої статті суб'єктами, застосування кримінальної відповідальності за ст. 365² КК України є доволі штучним. На думку вченого, беззаперечним є те, що високий рівень латентності, проблеми в правозастосуванні виступають основними чинниками неефективності вказаної кримінально-правової норми [12, с. 195–199].

О.В. Вознесенська проаналізувала законодавчу модель злочину, пов'язаного зі зловживанням повноваженнями особами, які надають публічні послуги, з позиції ознак корупції та корупційного правопорушення [13, с. 18–21].

Багатьма вітчизняними вченими, такими як Є.О. Легеза, Н.М. Мариняк, Л. Тимченко, М.В. Рябенко, С.І. Чаусовська, напрацьовано науково-теоретичну концепцію публічних послуг. Так, Є.О. Легеза дефініціював такі основні теоретичні положення, як «публічна послуга», «система публічних послуг», «процедура надання публічних послуг», «єдиний державний портал публічних послуг», «контроль за наданням публічних послуг», «відповідальність публічних службовців за надання публічних послуг» тощо [14, с. 81–85]. Н.М. Мариняк [15] здійснено дослідження співвідношення понять «адміністративна послуга» з іншими суміжними поняттями. Л. Тимченко критично проаналізувала розвиток нормативно-правового забезпечення надання публічних послуг, визначила суперечності та напрацювала концептуальні напрями вдосконалення галузевого законодавства [16]. М.В. Рябенко розкрив зміст поняття публічної послуги як складової частини поняття суб'єкта злочину, передбаченого ст. 365² України [17, с. 66–69], С.І. Чаусовською досліджено поняття та сутнісні характеристики публічних послуг, взаємозв'язок з іншими видами послуг [18, с. 102–108].

Ситуація з науково-теоретичними напрацюваннями кримінологічної характеристики зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, та шляхами запобігання такому злочину залишається недослідженою та потребує, на нашу думку, значно більшої уваги вчених правознавців.

Так, М.В. Саламатова досліджує злочинність лише у сфері нотаріальної діяльності як соціальний феномен та пов'язані з її існуванням суспільні відносини. Вченою проаналізовано детермінанти у сфері зловживання повноваженнями нотаріусами, зокрема: політичні, економічні, організаційно-управлінські, правові, ідеологічні, визначено кримінологічний портрет особи злочинця у сфері нотаріальної діяльності [19, с. 20]. І.М. Залялова дослідила соціально-демографічні фактори та сформулила кримінологічний портрет особи, яка отримує неправомірну вигоду [20, с. 156–161]. І.В. Маслій проводить кримінологічний аналіз сучасної корупційної злочинності в Україні [21, с. 356–364].

Такими вченими, як А.А. Задорожній [22, с. 111–121], В.Є. Бондар [23, с. 144–155], Д.Ю. Кондратов [24, с. 141–154], І.Є. Мезенцева [25, с. 106–113] та ін., напрацьовані наукові підходи до визначення причин та умов корупційної злочинності, виходячи з ознак родового об'єкта злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зокрема, Д.Ю. Кондратовим структуровано кримінологічні концепції про сучасну корупційну злочинність, охарактеризовано особу сучасного злочинця-корупціонера [24, с. 141–154]. І.Є. Мезенцева у своїх дослідженнях розглянула поняття корупційної злочинності як соціально-шкідливого системного явища, в історичному контексті його зародження та детермінації, охарактеризувавши окремі елементи складів злочинів у відповідній сфері. Крім того, вчена здійснила спробу надати кримінологічну характеристику корупційної злочинності, розглядаючи та порівнюючи за різними статтями розділу XVII Кримінального кодексу України її рівні у період з 2009 по 2014 рр. [25, с. 106–113].

Як бачимо, нині кримінологічні аспекти зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, напрацювання шляхів запобігання цьому злочину не виправдано залишаються за межами наукового інтересу вчених.

Висновки. Аналіз наукового доробку досліджень кримінологічної характеристики та запобігання зловживанню повноваженнями особами, які надають публічні послуги, дає підстави зробити висновок, що нині відсутнє повноцінне кримінологічне дослідження злочину, відповідальність за який передбачено ст. 365² КК України, а тому напрацювання шляхів запобігання такому діянно об'єктивно відповідає потребам сьогодення.

Надання кримінологічної характеристики зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги, дасть змогу детально визначити шляхи вдосконалення закону про кримінальну відповідальність та сформулювати систему заходів запобігання цьому злочину.

Досягнення цієї мети може бути забезпечено лише комплексним вирішенням таких завдань: з'ясування соціальної зумовленості кримінальної відповідальності за зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги; проведення аналізу зарубіжного досвіду кримінально-правової та кримінологічної протидії зловживанню повноваженнями особами, які надають публічні послуги та з'ясування можливості його впровадження в Україні; надання характеристики об'єктивних ознак зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги; проведення детального аналізу суб'єктивних ознак зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги; надання кримінально-правової характеристики кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак злочину, передбаченого ст. 365² Кримінального кодексу України; надання кримінологічної характеристики зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги; формування кримінологічних портретів злочинця та потерпілого; визначення загальносоціальних, спеціально-кримінологічних, індивідуальних і віктимологічних заходів запобігання цьому злочину.

Список використаних джерел:

1. Проти корупції: Конвенція Організації Об'єднаних націй від 31 жовтня 2003 року, ратифікована відповідно до Закону України «Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції» від 18 жовтня 2006 р. № 251–V, дата набрання чинності для України 01.01.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення 10.04.2019).
2. Шиндель Ю.І. Кримінально-правова характеристика зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2014. 19 с.
3. Сисоєв Д.О. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми: кримінально-правова характеристика : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2015. 268 с.
4. Яциніна М.-М. Об'єкт зловживання владою, службовим становищем або повноваженнями за Кримінальним кодексом України. *Вісник Львівського університету. Сер. Юридична*. 2016. Вип. 62. С. 184–191.

5. Володавська О.С. Потерпілий як кваліфікуюча ознака зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 10. С. 135–138.
6. Шиндель Ю.І. Суспільно небезпечні наслідки в структурі зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (стаття 365-2 Кримінального кодексу України). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Право». 2013. Вип. 15. С. 126–130.
7. Шиндель Ю.І. Зловживання повноваженнями на здійснення нотаріальних дій у структурі складу злочину, передбаченого статтею 365-2 Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 385–392.
8. Шиндель Ю.І. До питання про об'єкт злочину, передбаченого статтею 365-2 Кримінального кодексу України (зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги). *Форум права. Електронне наукове фахове видання*. 2013. № 3. С. 456–460.
9. Сисоєв Д.О. Іноземний досвід криміналізації зловживання повноваженнями. *Європейські перспективи*. 2014. № 7. С. 132–140.
10. Рябенко М.В. Зловживання повноваженнями аудитора у складі злочину, передбаченому статтею 365-2 Кримінального кодексу України. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 1. С. 307–310.
11. Бабанли Р.Ш., Оніщук О.М. Суб'єктивні ознаки злочину, який полягає у зловживанні нотаріусом своїми повноваженнями (стаття 365-2 Кримінального кодексу України). *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2011. № 2. С. 118–127.
12. Ніколенко Р.О. Підстави декриміналізації окремих видів професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. *Право і суспільство*. 2018. № 5. С. 195–199.
13. Вознесенська О.В. Підстави кримінальної відповідальності за корупційні правопорушення, що вчиняються шляхом зловживання повноваженнями (статті 364-1, 365-2 Кримінального кодексу України). *Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції: 2014 рік* : збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. 17 квіт. 2014 р. Харків : МВС, ХНУВС, НАПНУ, НДПЗ ім. В.В. Сташиса, Кр-на Асоц. України, 2014. С. 18–21.
14. Легеза Є.О. Основні теоретичні положення концепції публічних послуг в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 9. С. 81–85.
15. Мариняк Н.М. Адміністративна послуга та її співвідношення з суміжними поняттями. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2131/vnulpurn201582412.pdf> (дата звернення: 10.04.2019).
16. Тимченко Л. Публічні послуги в Україні: розвиток нормативно-правового забезпечення. *Державне управління та місцеве самоврядування*. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnistvo/2010/2010_03\(6\)/10tlmnpz.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnistvo/2010/2010_03(6)/10tlmnpz.pdf) (дата звернення: 10.04.2019).
17. Рябенко М.В. Публічні послуги як складова поняття спеціального суб'єкта злочинів, передбачених статтями 365-2 та 368-4 Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 27. Т. 3. С. 66–69.
18. Чаусовська С.І. Поняття публічних послуг та їх класифікація. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2017. № 1. С. 102–108.
19. Саламатова М.В. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері нотаріальної діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Запоріжжя, 2015. 20 с.
20. Залялова І.М. Кримінологічний портрет працівника підприємства, установи чи організації, що одержав неправомірну вигоду. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2017. № 1. С. 156–161.
21. Маслій І.В. Корупційна злочинність та її кримінологічна характеристика. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. Вип. 70. С. 356–364.
22. Задорожний А.А. Злочини у сфері службової діяльності як об'єкт кримінологічного дослідження. *Вісник вищої ради юстиції*. 2011. № 3. С. 111–121.

23. Бондар В.Є. Кримінологічна характеристика злочинів у сфері службової діяльності працівників правоохоронних органів. *Науковий вісник національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 2. С. 144–155.

24. Кондратов Д.Ю. Кримінологічна характеристика сучасної корупційної злочинності в Україні. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2. С. 141–154.

25. Мезенцева І.Є. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 4. С. 106–113.

ШУП'ЯНА М. Ю.,

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального права
і кримінології
(Львівський національний університет
імені Івана Франка)

УДК 343.232(436)“185”

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-3-2-35>

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК: ДОСВІД ЗАКРІПЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ НОРМ АВСТРИЙСЬКОГО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ 1852 Р.)

Стаття присвячена дослідженню питання розвитку законодавчого регулювання інституту кримінального проступку на прикладі норм австрійського кримінального кодексу 1852 р. Проаналізовано основні аспекти поняття «кримінальний проступок» в австрійському кримінальному законодавстві 1768–1852 рр. Автор акцентує на відмежуванні цього поняття від понять «тяжкий» та «нетяжкий (звичайний) злочин», які використовувались в австрійському кримінальному кодексі 1852 р. На підставі аналізу норм цього кодексу встановлено зміст поняття «кримінальний проступок».

Ключові слова: кримінальний проступок, тяжкий злочин, нетяжкий (звичайний) злочин, суспільна небезпека, об'єкт проступку.

Статья посвящена исследованию вопроса развития законодательного регулирования института уголовного проступка на примере норм австрийского уголовного кодекса 1852 г. Проанализированы основные аспекты понятия «уголовный проступок» в австрийском уголовном законодательстве 1768–1852 гг. Автор акцентирует внимание на отграничении данного понятия от понятий «тяжелое» и «нетяжелое (обычное) преступление», используемых в австрийском уголовном кодексе 1852 г. На основании анализа норм этого кодекса установлено содержание понятия «уголовный проступок».

Ключевые слова: уголовный проступок, тяжелое преступление, нетяжелое (обычное) преступление, общественная опасность, объект проступка.

Article is devoted to coverage the essence of the development of legislative regulation of institute of criminal misdemeanor, for example the rules of the austrian criminal code 1852. Analyzed the main stages of the concept of “criminal misde-

